

Hieman johdonmukaisuus- harjoittelua

Onko oikein tyrkyttää sosialismin nimessä enempi materialistisia kuin idealistisiakaan kaikkeuskäsitteitä?

Siveysoppi ei ole sama kuin siveellisyys. Siitä mikä on siveellistä ja mikä ei, on ollut ja on yhä lukuisia käsitteitä kuin on jumal'olemuksesta, mutta ei voi olla useampaa siveellisyyttä enempi kuin useampaa hakemisen esineenä olevaa jumal'olentoa tai jumaluuttakaan. Äärimmäisen taustana ei voi olla muuta kuin yksi äärettömyys. Kant määrittelee: Kokein siveellisyys on itsemme täydellisyys ja toisten onnellisuus mutta me voimme päästä vain lähemmäksi tuota siveellisyysmääritelmää, sillä tuo käsite laajenee sikäli kuin voimme sitä ymmärtää.

Me voimme sanoa siveellisyydestä, että se on sama kuin luonnollisuus; luonnollisuudesta taas on vaikea sanoa mitään varmuutta. Ainoastaan siitä, mikä on luonnotonta, voimme sanoa jotain ehdottomassa merkityksessä.

Siveysoppi on kokoelma sääntöjä ihmisten keskinäisiin suhteisiin, sen yhteiskuntamuodon, omistusoikeuden, tuotanto- ja jakotavan säilyttämiseksi, joka kulloinkin on tuotantotavan pakoittamana ihmisten täytynyt ottaa vastaan. Tuotantotapa ja yleensä inhimillinen kehitys ei taas vuorostaan ole kulkenut eteenpäin ihmisten itsetietoisesta tahtomisesta, mutta ei myöskään ilman inhimillistä — käsitettävissä olevaa neroa ja tahtoa.

Kun idealismi (myös "ihanne'sosialistit) väittää hengen tai voiman hallitsevan ainetta, ei sosialismin kannalta ole välttämätöntä kumota tai hyväksyä tuota ajatusta. Materialistinen historiaankäsitys ei kärsi siitä josko myönnämme, että kaikkeudessa

hallitsee voima ainetta tai aine voimaa, tai että aine on sama kuin kappalten sisäinen olemus (äärimmäisten materialistien väite Vetter: Kehitysoppi ja ihminen) sillä ihmisten ruumiilliset tarpeet ovat ehdottomasti välttämättömpinä ja kulkevat edellä hengen tarpeita. Kaikkeuskäsitteistä väittelemine — missä tie-de ei ole antanut ehdotonta ratkaisua — on jonkinlaista henkistä urheilua ja väiteltäköön niistä omassa eikä sosialismin nimessä ja laskuun. Sosialismi ei perustele oppiaan negatiivisiin (kiel-teisi.n) väitelmiin, sillä on käytettävänään riittävästi ehdotto-mia väitelmiä, joihin kaikki vastaväitteet taittavat yhtä varmas-ti kuin sen joka yrittää kumota laskuopillisia väitteitä.

Porvarien siveellisyys.

Kun siveysoppi lepää taloudellisella ja aineellisella pohjalla on luonnollista että kun tuotantotapa kehittyy ja jakotapa pysyy ennallaan, eikä enää tyydytä suuren enemmistön toivomuksia ja tarpeita, menettää käsitteet siveellisyydestä myöskin sen korkean auktoriteettisuutensa joka niille on välttämätöntä vallitsevan yh-teiskuntamuodon säilyttämiseksi ja ainoastaan se seikka, että nykyisen yhteiskunnan siveellisen perustan puolesta puhutaan saarnatuoleista, kouluista, teattereista, sanomalehdistön, kirjalli-suuden y. m. kautta, estää se suuren enemmistön, yhteiskunnan lapsipuolten, luontaisen oikeudentunnon selvyvyyteen heräämistä ja tietoiseen luokkataisteluun järjestymästä.

Luokkanäkökannalta ja vedoten valtavan enemmistön tar-peisiin, me voimme osottaa nykyään vallitsevien siveyskäsitteiden siveettömyyden nykyoloihin nähden, että niillä ei ole enää maa-perää. Suuri enemmistö kunnioittaa niitä vain kiväärien, kyl-mäin teräspistinten ja poliisien kapulain pelosta. Jos ei kirkko pysty kuolettamaan luontaista oikeudentuntoa ja itsesuojaamis-vaistoa, eikä sanomalehdistö onnistu hypnotiseraamisessaan, niin silloin on turva kuulissa ja pistimissä. Siinä on siveellisten por-varien "siveellisen" menettelytavan pääperusteet.

Uskonollis-porvarillinen siveysoppi on ylikuonnollista al-kuperältään ja tarkotukseltaan. Jumalan sanotaan kirjoittaneen "kymmenet käskysanat" ei siinä tarkoituksessa, että ihmiset pal-veisivat toisiaansa, vaan että he palvelisivat Jumalaa. — Kun ih-miset eivät voineet pitää noita käskyjä, lähetti Jumala poikansa

“täyttämään lain” ja nyt ei tarvitse muuta kuin uskoa rötköttää ollakseen siveellinen.

Sosialismin siveysoppia.

Sosialistipuolueella on omat yhteiskuntateoriansa, kasvatustoppeineen, siveysoppeineen, oikeusperiaatteineen ja rangaistus-
ojennuslaitoksineen. Kasvatuksellisesti ja poliittisesti toimivana järjestönä muodostaa se oman yhteiskuntansa ja koossa py-
syäkseen ja edistyäkseen sen täytyy vaatia jäseniltään sääntö-
jensä ehdotonta kunnioitusta ynnä periaatteiden tuntemusta.

Kun perityt käsitteet siveellisyydestä menettävät luotet-
tavuutensa, johtuvat heikoilla yhteiskunnallisilla vaistoilla va-
rustetut yksilöt helposti kaiken siveellisyyden halveksumiseen.
Siksi on sosialismin edistymiselle tärkeää oman siveysoppinsa
eheä selvittely ja tunnetuksi tekeminen — vieläpä sen sääntöjen
noudattamiseen velvoittaminen omassa toimintapiirissään.

Sosialismin siveellinen ihanne lähtee siitä totuudesta että:
kaikki ihmiset pyrkivät saavuttamaan onnellisuutta, ja koska
varmuudella voidaan ymmärtää onnellisuudesta nauttimisen mah-
dollisuudet löytyvän vain tässä elämässä, jota tiedämme ja tun-
nemme elävämme, niin perustuu sosialismin siveysoppi vain
tätä elämää ja täällä eläviä ihmisiä varten. Onnellisuuden saa-
vuttamisen ehto on, että ihmisellä yksilönä on mahdollisuus aja-
tella ja toimia oman erikoismakunsa ja mielikalujensa mukaan,
sillä ehdottomalla edellytyksellä, että ne eivät ole haitaksi, tai
rajoita kenenkään toien samallaisia pyrkimyksiä ja oikeuksia,
että ei synny sellaisia ristiriitaisuuksia kuten nykyään, jolloin
köyhyyttä syntyy siksi että rikkautta on yltäkyllin, sivistymättö-
myyttä ja tiedottomuutta siksi, että on sivistystä ja tietoa j. n. e.
Siveettömmät, s. o. yhteiskunnalle vahingollisimmat henkilöt,
esiintyvät nykyaikana siveysaarnajain nimellä. Henkilö, joka
pyrkii tavalla tai toisella johtamaan eikä palvelemaan yhteisöä,
on mitä inhottavin siveettömyyden-apostoli, huolimatta siitä mit-
kä syyt siihen johtavat. Noita ja pappi eivät ole itse syyllisiä
ammattiinsa, mutta he vaikuttavat niiden syiden yhä edelleen
jatkumiseen, jotka ovat noitten ammattien syntymisen aiheutta-
neet.

Sosialismin siveysoppi on aivan samoin kuin luonnonlait.
Luonto ei anna anteeksi, joka sen lakeja rikkoo. Jos yksilö vahin-

goittaa yhteistä asiaa, ei tuota tekoa voida antaa anteeksi, mutta persoonana voi päästä jälleen yhteisön suosioon toimimalla sen eduksi.

Sosialismi ei tarvitse hyviä persoonia vaan hyviä tekoja. Persoonat pettävät, mutta teot eivät petä. Hyvä palvelus yhteiselle asialle pysyy hyvänä ja hyödyttävänä riippumatta siitä kuka sen taekke. Hyvät ja huonot persoonat ovat yhteiskunnallisia tuloksia. Yksilö perii erikois-ominaisuutensa lähinnä vanhemmistaan, mutta olosuhteet ja lähin ympäristö määrää mihin suuntaan taipumuksensa tulevat kehittymään; tuleeko häntä elämässään johtamaan yhteiskunnalliset vaistot, eli tuleeko hän elämään itsekkään elämän vietin ohjaamana.

Yksilön tietoisuus ja lahjakkuus eivät ole hänen omaansa vaan kuuluvat yhteisölle, jonka tulos hän tietoineen ja lahjoineen on. Siksi ei hänellä ole oikeus käyttää lahjojaan itsekkäisiin tarkoituksiin. Filosofit eivät olisi filosofit ellei häntä ennemmin olisi elänyt ajatteloita, ellei hän saisi ulkopuolelta itseään vaikuttimia. Hän voi osaltaan vain edistää viisautta ottamalla oppia edeltäjiensä erehdyksistä.

Kun sosialistinen viisaustiede opettaa että ihmiset eivät toimi vapaasta tahdostaan, ei sen tarkoitus ole antaa puolustusaseita niille, joilla on taipumusta toiminnallaan vahingoittaa itseään ja lähimmäisiään, vaan sen tarkoitus on ohjata ihmiset toimimaan niiden syiden poistamiseksi, jotka turmelevat yksilöt. Kaunis laiho kasvaa vain siinä missä on hyväksi muokattu pelto.

Järkeä ei ole järkeä ilma logiikkaa.

Vanhoilliset raittiustyöntekijät puhuvat mitenkä seura tekee kaltaiskseen ja näin tunnustavat, että ihmisiä hallitsee vaikuttimet, mutta voimakkaampana puolena heidän toiminnassaan on yksilön vapaaseen tahtoon vetoaminen. Tässä on ilmeisesti johdonmukaisuuden puutetta.

On sosialisteja, jotka kaikella voimin taistelevat vapaan tahdon käsitettä vastaan, mutta eivät usko juopottelusta luopumisen eteen voitavan tehdä muuta kuin sulkemalla kapakkain ovet (parhaaksi miuäkin sen keinon myönnän.) Mutta niiden sulkemiseen ei suuresti vaikuta kapakkain jokapäiväiset vieraat, se otettakoon huomioon. Kun porvarit syyttävät sosialisteja si-

veettömyyden apostoleiksi, vakuuttelevat muutamat sosialistit oi olevansa "moraalisankareita" ja että: eivät halua esiintyä siveellisyyden apostoleina. Vähemmän tarkkaavat lukiat, ehkäpä enemmin tarkkaavatkin ymmärtävät helposti tuollaiset lauseet siten, että sosialismi ei asetakaan heille siveellisiä velvollisuuksia. Samoin kuin painovoimanlaki luonnossa vaikuttaa, että esim. kivi kallion seinämästä irtautuessa vyöryy aina alempaan, sama on laita ihmisenkin henkisessä, siveellisessä suhteessa. Ihmiset ovat kulkemassa alhaalta ylöspäin; elämellisyydestä ihmisyyteen. Pieninkin viittaus alempien viettien tueksi voi lisätä painoa sille puolen vaakaan, joka pyrkii tuomaan turmiollisuuteen johtavat vietit sille, ja vaikuttaa enemmän kuin kokonainen sarja hyviä ja kohottavia vaikuttimia vastaiseen suuntaan.

Jäsentemme taistelukuuntoisuus ja aattemme leviäminen riippuu suuressa määrin siitä miten ylevänä säilytämme sosialismin ihanteita eli toisin sanoen: josko jo sosialista elämän ymmärrystä voimme säilyttää osastoissamme ja yleensä koko puolue-toiminnassamme vallitsevana henkenä. K. Somppi.
